СТРАТЕШКИ ПЛАН
на
КОАЛИЦИЈАТА СИТЕ ЗА ПРАВИЧНО СУДЕЊЕ
2021-2026 година

13.07.2021 година
Скопје

СОДРЖИНА:

Вовед **3**

За Коалицијата **3**

Цели 3

Организација 4

Контекст **4**

Мисија, визија, вредности **5**

Мисија 5

Визија 5

Вредности 5

Стратешки цели **5**

Стратешки насоки/специфични цели 6

Спроведување на Стратешкиот план **8**

Мониторинг и евалуација 8

Општествено влијание 9

Резултати 9

Прилог 1: Анализа на чинители **10**

ВОВЕД

Овој стратешки план е подготвен врз основа на согледаната потреба на членките на Коалицијата на здруженија на граѓани „Сите за правично судење “ и на Извршната канцеларија на Коалицијата.

Планот е развиен врз основа на консултативните процеси кои беа спроведувани со претставници на организации членки на Коалицијата во текот на 2020-2021г., како и лоцираните потреби од страна на Извршната канцеларија заедно со Управниот одбор на организацијата.

Стратешкиот план го подготвува Извршната канцеларија, со помош на Управниот одбор на организацијата, а истиот го усвојува Управниот одбор на Коалицијата.

ЗА КОАЛИЦИЈАТА

Коалицијата е основана во 2003 година како здружение на граѓани Коалиција „Сите за правично судење”, со Рег.згр.бр.49/03. Согласно законските прописи Коалицијата е перерегистрирана во Централниот регистер на Република Македонија.

Цели

Согласно основачкиот акт на Коалицијата, цели на коалицијата се:

- да придонесе кон осигурување на загарантираните права за правично судење како што е предвидено со Уставот, законите и ратификуваните меѓународни договори
- да придонесе кон зголемување на јавната свест и кон зајакнување на довербата на граѓаните во институциите на системот
- да ја посочи потребата и работа на можните реформи во судските постапки
- да ги зголемува практичните знаења на студентите на право,
- да ги намали можностите за несоодветен третман на страните во спорот од судиите и другите учесници во постапката
- да ја зајакне улогата и капацитетот на невладините организации

Членки на Коалицијата се:

- Демократска иницијатива АДИ – Гостивар
- Здружение на граѓани МУЛТИКУЛТУРА - МУЛТИКУЛТУРА – Тетово
- Здружение за критички пристап кон родот и сексуалноста- СУБВЕРЗИВЕН ФРОНТ- Скопје
- Здружение за правата на детето ЗПД – Скопје
- Здружение за правата на Ромите ЗПР – Штип
- Институт за европска политика- ЕПИ- Скопје
- Македонско здружение на млади правници-МЗМП- Скопје
- Младински културен центар - МКЦ – Битола
- Младински образовен форум - МОФ - Скопје

- Прва детска амбасада во светот Меѓаши ПДАС Меѓаши – Скопје
- Ромски едукативен центар АМБРЕЛА - РЕЦ АМБРЕЛА - Скопје
- Совет за превентива против малолетничка деликвенција - СППМД - Кавадарци
- Хуманитарно добротворно здружение на Ромите МЕСЕЧИНА - ХДЗР МЕСЕЧИНА - Гостивар

Организација

КОНТЕКСТ

Стратешкиот план се донесува во услови на актуелни реформски процеси во правосудството и подготовка за отпочнување на пристапни преговори со Европската Унија со Република Северна Македонија. Периодот кој претстои подразбира сериозни предизвици за функционирањето на правосудниот систем од аспект на професионалност и независност на истиот, како и интизивирање на кривичнио правниот одговор на корупцијата и организираниот криминал во државата и регионот. Поради што, истакната е потребата од јасна визија за натамошните реформи во судството, која ќе ја споделуваат клучните чинители на сите три гранки на власта и која ќе биде широко поддржана во јавноста.

Судството, и покрај долготрајните реформи, се уште се судира со недоволна доверба од страна на граѓаните, поради што од особено значење е и се истакнува потребата од зајакнување на правната сигурност и еднаквост на граѓаните.

Процесот на пристапување во ЕУ, особено во периодот на започнување на преговорите за Република Северна Македонија, е фокусиран на прашања на владеењето на правото, со посебен фокус на Поглавјето 23 и Поглавјето 24.

Граѓанските организации кои дејствуваат во областа на правосудството и човековите права се соочуваат со недостиг на јавни податоци и недоволна транспарентност во функционирањето на институциите, но и се уште незадоволителното ниво на инклузивност во процесите на носење на регулативата и соработка од страна на институциите.

МИСИЈА, ВИЗИЈА, ВРЕДНОСТИ

Мисија

Следење на почитувањето на човековите права и слободи, особено на меѓународните стандарди за правично судење, преку разни форми на дејствување во настојувањето да се зголеми нивото на имплементирање, да се иницираат институционални и правни реформи, како и да се поврати довербата на граѓаните во судството и другите институции на системот

Визија

Моќна и стабилна организација, двигател и партнер на институциите на системот во настојувањето Република Северна Македонија да се издигне како земја во која целосно ќе се почитуваат човековите права и слободи, со посебен акцент на стандардите за правично судење, како елементарен услов за интегрирање во Европската Унија.

Вредности

Кои ги практикува и промовира Коалицијата
Непристрасност и независност
Мотивираност
Транспарентност
Законитост во работењето
Заемност и солидарност
Полова и родова еднаквост
Етничка рамнотежа
Почитување и толеранција
Праведност
Кооперативност
Инклузивност
Отчетност
Транспарентност
Еднаквост
Истрајност
Самоиницијативност
Креативност
Правичност
Еднаквост
Активизам

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ

1. *Придонес кон реформскиот процес во правосудството со цел исполнување на критериумите за пристапување во ЕУ утврдени во Поглавјата 23 и 24;*

Коалиција на здруженија на граѓани
СИТЕ ЗА ПРАВИЧНО СУДЕЊЕ
ул. Македонија бр.11/2-10, 1000 Скопје
Република Северна Македонија
Тел/факс: +389 2 6139874

2. *Унапредување на ефискасноста на институциите надлжни за гонење на организираниот криминал и корупција;*
3. *Зголемување на придонесот за остварување на правата на ранливите категории, маргинализираните групи и учесници во предмети од посебен интерес за јавноста во постапките пред државните органи;*
4. *Придонес кон зајакнување на довербата во судството;*
5. *Унапредување на системот на мониторинг вклучувајќи и проширување на опсегот на следењето на судски постапки- по области и територијално во Република Северна Македонија.*

Стратешки насоки/специфични цели

1. *Придонес кон реформскиот процес во правосудството со цел исполнување на критериумите за пристапување во ЕУ утврдени во Поглавјата 23 и 24;*

   1.1. Мониторинг и евалуација на судските постапки и пристапот до човекови права, со цел подобрување на реформскиот процес на правниот систем според критериумите за пристапување во ЕУ утврдени во Поглавјата 23 и 24;
   1.2. Следење на процесот на хармонизација на домашното законодавство со законодавството на ЕУ;
   1.3. Придонес во креирање на одржливи законски решенија базирани на истражувања и докази;
   1.4. Мониторинг на имплементацијата на процесните закони и меѓунардоните стандарди за фер и правично судење во судските постапки.

2. *Унапредување на ефискасноста на институциите надлжни за гонење на организираниот криминал и корупција;*

   2.1. Мониторинг и евалуација на перформансот на институциите надлжни за гонење на организираниот криминал и корупција со посебен осврт на јавното обвинителство и судовите, а со цел унапредување на борбата против организираниот криминал и корупција;
   2.2. Следење на работата на институциите надлжни за гонење на организираниот криминал и корупција;
   2.3. Следење на работата на јавното обвинителство, јавното обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и судовите;
   2.4. Следење на примената на мерката -конфискација на нелегално стекнат имот во случаи поврзани со организиран криминал и корупција;
   2.5. Придонес и поттикнување на креативни законски решенија за социјалното реискористување на конфискуваниот имот.

3. *Зголемување на придонесот за остварување на правата на ранливите категории, маргинализираните групи и учесници во предмети од посебен интерес за јавноста во постапките пред државните органи*

   - Ранливи категории и маргинализирани групи :

   - *Деца*
   - *Роми*
   - *Жртви на семејно насилство*
   - *Социјални случаи*
   - *Жртви на дискриминација*

- *Лица со посебни потреби*

-Посебно осетливи/случаи од интерес на јавноста:

- *Висок криминал и корупција од носители на јавни функции и нивни блиски лица*
- *Организиран криминал и корупција*
- *Меѓуетнички конфликити и криминал од омраза*
- *Медиумски експонирани предмети*
- *Предмети од висок ризик за повреда на начелата на фер и правично судење*

3.1. Актуализација на проблеми во јавноста заради предизвикување општествени промени и влијанија:
  - Унапредување на јавното застапување на наодите на Коалицијата кај релевантните институции;
  - Унапредување на промовирањето на наодите и препораките на Коалицијата во јавноста.

3.2. Унапредување на јавното застапување на наоди и препораки на Коалицијата во процесот на политичко одлучување и пред меѓународната заедница;
3.3. Унапредување на соработката со Јавното обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, Одделението за гонење на организиран криминал и корупција при Основниот Кривичен суд Скопје и Државната комисија за спречување на корупцијата ;
3.4. Воспоставување на соработката со Државниот завод за ревизија, Комисија за заштита од дискриминација и Народниот правобранител;
3.5. Подобрување на физичкиот, финансискиот и правниот пристап до правда за граѓаните на РСМ
3.6. Развој на стратешко застапување;
3.7. Унапредување на пристапот до правда на граѓаните преку овозможување на бесплатна правна помош.

4. Придонес кон зајакнување на довербата во судството:

4.1. Унапредување на соработката со судските органи и професионалните судски здруженија;
4.2. Развој на дијалог со судиите и јавните обвинители, вклучувајќи информирање на судовите и обвинителствата за целите и резултатите од мониторингот и дисеминирање на предвидените препораки и заклучоци за унапредување на ефикасноста во правосудството;
4.3. Развој на простор за дијалог и јавни дебати по однос на добиените заклуоци и препораки од спроведените истражувања и анализи ;
4.4. Унапредување на соработката со Академијата за судии и јавни обвинители;
4.5. Развој на форми на едукација и ширење правна култура на граѓаните;
4.6. Засилување на работата со конституентите.

5. Унапредување на квалитетот на мониторинг на перформансот на правосудните институции

5.1. Унапредување на методологијата и индикаторите за мерење на перформансите во кривичните и граѓански судски постапки;
5.2. Креирање на програми за тематски мониторинг на судски постапки по специфични области;
5.3. Унапредување на методологијата и индикаторите за мониторинг на работата на контролните тела во правосудството-Советот на јавни обвинители и Судскиот совет на Р.Северна Македонија;
5.4. Воспоставување на програми за мониторинг на предмети во управна постапка;

5.5. Воведување мониторинг со цел следење на имплементација на директивите на ЕУ од областа на судските постапки, во домашното законодавство;
5.6. Зголемување на опсегот и репрезентативниот примерок од мониторинг на судски предмети;
5.7. Развивање, соработка и вмрежување за мониторинг на регионално и меѓународно ниво;
5.8. Зголемување на репрезентативниот примерок на следени предмети во повисоките судови;
5.9. Континуирана едукација и зајакнување на капацитетите на тимот на Извршната канцеларија и набљудувачите на Коалицијата.

СПРОВЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕШКИОТ ПЛАН

За спроведување на овој Стратешки план, неопходно е да се јакнат капацитетите на Коалицијата, во следниве насоки:

- Унапредување на фунционирањето на органите и ИК:
  - Континуирана и непречена функционалност на органите на Коалиција
  - Унапредување и меѓусебно јакнење на капацитетите помеѓу членките и ИК;
  - Користење на Коалиција „Сите за правично судење“ како платформа за меѓусебна соработка на членките, односно креирање простор за поврзување и комуникација помеѓу членките;
  - Користење на заедничките ресурси;
  - Зајакнување на одржливоста и финансиската стабилност на Коалицијата преку учество во заеднички акции и проектни идеи.
- Јакнење на капацитетите на ИК за:
  - Подготовка на анализи, истражувања и препораки;
  - Следење на судски постапки;
  - Мониторинг насочен кон оцена на хармонизацијата на домашното законодавство и негово усогласување со она на ЕУ
  - Комуникации и јавно застапување;
  - Едукација;
  - Стратешко застапување;
  - Овозможување на бесплатна правна помош;
  - Регионална и меѓународна соработка;
  - За градење на капацитетите кои работат на теми поврзани со правосудство
  - Информирање и комуникација со јавност на реми поврзани со правосудство
- Пренесување на знаењето и искуствата од мониторингот на судски постапки:
  - развој на концепт за школа за мониторинг на судски постапки;
  - развој на соработка со правните факултети во РСМ.
- Развој на соработката и вмрежување со други мрежи, платформи и коалиции, како и други граѓански организации на национално и регионално ниво.
- Развој на соработката со државни органи и меѓународни организации.

Мониторинг и евалуација

Остварувањето на овој стратешки план ќе се следи на ниво на општествено влијание и на ниво на постигнати резултати.

Коалиција на здруженија на граѓани
СИТЕ ЗА ПРАВИЧНО СУДЕЊЕ
ул. Македонија бр.11/2-10, 1000 Скопје
Република Северна Македонија
Тел/факс: +389 2 6139874

Ќе биде изготвен посебен план за мониторинг и евалуација.

Показатели:

Општествено влијание

- Судовите ги ценат наодите и препораките на Коалицијата како корисни
    - *Над половината од консултираните судии позитивно се изјасниле за препораките на Коалицијата.*
- Надлежните органи на законодавната, судската и извршната власт ги земаат предвид наодите и препораките на Коалицијата
    - *Коалицијата е консултирана од страна на државните органи во најмалку два процеси на одлучување годишно.*
- Коалицијата го одржува и зголемува трендот на застапеност во јавноста
    - *најмалку за 10% повисока застапеност во медиумите до 2024 година (споредено со 2020 година)*
- ИК се користи како ресурс од судовите и другите институции
    - *Најмалку 5 реализирани иницијативи за соработка, споделување податоци и наоди од страна на судовите и другите институции*

Резултати

1. Зголемен број на мониторирани судски предмети

- *Следени се најмалку 1000 расправи годишно*
- *Следени се предмети во најмалку 10 општини, во кривична, граѓанска и управна област*

2.Спроведен мониторинг и евалуација на работата на најмалку 3 институции со надлежност за гонење на организаиран криминал и корупција (Судски совет на РСМ, Совет на јавни обвинители, ДКСК, Одделение за гонење на организиран криминал и корупција при ОКС, ОЈОГОКК, Финансиска полиција и Агенција за управување со одземен имот)

3.Зголемен процент на граѓани на кои им е овозможен пристап до правда преку обезбедена бесплатна правна помош за 10%

4.Објавени анализи, наоди и препораки

- Објавени најмалку две анализи од мониторинг годишно;
- Објавени најмалку четири документи за јавни политики годишно;
- Објавено или поднесено најмалку едно мислење годишно по однос на промена на регулативата од областа на правосудството
- Учество во најмалку две работни групи кои се однесуваат на итните реформски приоритети

5.Зголемен број на јавни дебати и консултативни средби со надлежни институции и засегнати страни во областа на правосудството

6.Спроведена најмалку една годишна медиумска кампања за зголемување на правната култура на граѓаните

7.Најмалку 1 спроведена обука на годишно ниво за јакнење на капацитетите на тимот на извршната канцеларија и набљудувачите на Коалиција.

Прилог 1: Анализа на чинители

Субјект	*Улога (релевантна за целите и дејноста на Коалицијата)*
ГРАЃАНСКИ СЕКТОР	
- Мрежа 23	- Активно учество на Коалицијата при изготвување анализи, програми и планови
- Платформа за борба против корупција	- Активно учество на Коалицијата во заедничко застапување
- Блупринт група за реформи во правосудството	- Активно учество на Коалицијата при изготвување анализи, мислења, коментари и ставови
- Граѓански организации со слична дејност	- Здружување, соработка и размена на искуства
- Граѓани	- Конституенти на членки на Коалицијата
- Набљудувачи	- Клучен ресурс на Коалицијата
- Бизнис сектор	- Алтернативни форми на финансирање и соработка на разни проекти
- Синдикати	- Заштита на неосновано отпуштање од работа, претежно на политичка основа - Заеднички проекти
- Адвокатска комора	- Соработка за следење предмети
- Медиуми	- Информираност, транспарентност, видливост, застапеност
- Меѓународни граѓански организации	- Соработка за мониторинг и заедничко застапување

Субјект	*Улога (релевантна за целите и дејноста на Коалицијата)*
ЈАВЕН СЕКТОР	
- Судови	- соработка за следење предмети, реализација на препораки
- Основни јавни обвинителства	- соработка за следење предмети, реализација на препораки
- Јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција	- соработка за следење предмети, реализација на препораки
- Образовни институции o Универзитети	- Ширење на правна култура - Соработка и регрутирање на набљудувачи
- Академија за судии и јавни обвинители	- соработка за следење предмети, реализација на препораки
- Општини	- соработка за следење предмети, реализација на препораки
- Извршна власт: Влада на Република Македонија o министерства	- добивање информации - застапување и вклучување во процесот на креирање јавни политики - стручна соработка и финансирање
- Законодавна власт: Собрание на Република Македонија o Собранииски комисии	- јавно застапување и вклучување во процесот на креирање јавни политики
- Народен правобранител	- Овозможување на влез, увид, посета на затвори и информации - Проверка на правосилни пресуди во смисла на правично судење и информација за постигнатото со можност за инволвирање - Национален превентивен механизам
- Државна комисија за спречување на корупција	- Соработка во следење на предмети на корупција
- Комисија за заштита од дискриминација	- Соработка за остварување на правата на ранливите категории
- Државен завод за ревизија	- Соработка за следење предмети, реализација на препораки
- Судски совет на РСМ	- Соработка за следење седници, реализација на препораки
- Совет на јавни обвинители на РСМ	- Соработка за следење седници, реализација на препораки

- Финансиска полиција	- Соработка за прибирање и обработка на информации од областа на финансискиот криминал
- Агенција за управување со одземен имот	- Соработка за прибирање и обработка на информации од областа на финансискиот криминал и унапредување на системот за менаџмент со одземен имот